

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 8 frt. félévre 4 frt. negyedévre 2 frt. Néptanítónak
egész évre 6 frt. félévre 3 frt. negyedévre 1.50. Egyes szám 10 kr.

Felölös szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TOTH-féle ház.
Kiadóhivatal: Csendes-utca, OLAH-féle ház.

Czifra nyomorúság.

A Tisza Kálmán uralma czifra ugyan, de nyomorúságos. Napról-napra súlyed alább-alább. Aligha nem végőráít éli.

Az a rettenő pénzügyi helyzet, — melybe Tisza sodorta a nemzetet, mint az eredendő bűn, csak miúgig bünt terem, mindogyre válságosabbá teszi állami köztentőinket.

S Tisza Kálmán, a böles államférfi tisztában van mindezzel, de azért — a hatalom megtarthatásáért — főt hajtva fogadja a parancsot Bácsból. A delegációk össze fognak hivatalni, hogy 67 millió forintnyi adósság esinálást megszavazzanak. A 67 millióból Magyarország nak kell 21 milliót kölcsön venni.

Kell ez a tömérdek pénz a közös hadsereg s népfelkelés számára, 25 millióskát már előre is elkötöttek ebből, s 42 milliót számnak egy esetleges mozgósításra. A honvédség részére a honvédelmi miniszter 7 és fél milliót kér, melyet a képviselőház mameluk-többsége meg is fog szavazni.

Ezen körben, hogy a pénzügyi miseriák mind súlyosabbakká válnak, Tisza keresi az áldozatot, a kit addobjon a nép haragjának Szápáry gróf, a pénzügyi-miniszter menni fog, s helyette a nagy augur, Tisza veszi kezébe a pénzügyi tárczát.

Most már aztán jó kezekben lesz. Miután fenéki merítette Tisza, s rátopta, hogy Szápáry tette, most úresen s adósságoktól terhesen ő fogadja védelmébe s a terhön ugy akar könnyíteni, hogy újabb terheket ró reá. De ha ekkép egy jó és lelkiismeretes pénzügyminiszterhez jutunk, gondoskodott Tisza, hogy belügyeinek vezetése se legyen avatatlan kezekben, s Orozy Béla báró, a király személye körüli ministert bizza meg a belügyi tárcza vezetésével. Már csak elegendő meg lehetünk elégedve olyan belügyminiszterrel, a ki az ordó osztogatás körül a legjárásabb, a ki legelső embere e tekintetben a királynak. De ezzel nincs vége Tisza gondoskodásának. Ha kellenek új emberek, hogy legyen változatosság a kormányzatban, itt van Wekerle Sándor pénzügyi államtitkárnak, Lukács Béla közlekedési államtitkárnak, s Ludvígh Lajos államvasuti igazgatónak.

Szíven, magyarkám, kell-e még több?

Nincs mulattatöbb valami, mint a kiebrudalt ministerek büses szavát olvasni a lapokban s a díszbanquettek toaszjait hallgatni az ujjonnan kinevezettek öröme.

Az öröm hangok zsvajába halkán vegyül belé a távoli veszély hajóslatu moraja, mint a tenger zuga, ha vihar közeledik.

A háború réme ott a láthatáron. Minden ember hátát végigtutja az ideges borzalom a gondolatra, hogy ő is népfelkelő.

Ipar és kereskedelem pang, a tőzsdék gázszobogót tűztek ki. Az ország gazdasági helyzete a kétségbeesésig rosra fordult. A kiegyezés Ausztriával még nem jött létre s bizonyosan kárunkra fog megkötetni.

S most az a kérdés, hogy mit szól mindehhez a „szabadelvű párt?”

Akarja Tiszát még most is támogatni?

S mit fog szólni a nemzet a választási urnak előtt?

Vajjon egy ital borért, egy hizelő közszorításért földolja e megmentése utolsó reményzsálát is?

Teheti, — de legyen tisztába az, hogy a mely votumot Tiszának most fog adni, — azzal 5 évre adja oda zsákmanlyul a hazát lelkiismeretlen uralmának.

Tudja meg, hogy 5 teljes évig fogja Tisza hűség mamelukjait szavaztatni mindenre, a mit tőle Bácsben követelnek, s ha mindjárt a fejünk is az.

Hízen meg is szavaztatta a népfelkelési törvényt, melyről csak most tudjuk igazán, hogy mi legyen? Katonákka lettünk, nyers anyagra a vad katonai fegyelem kezében. Nincs többé alkotmányos szabadságunk. Visznek mindannyiunkat kény és kedv szerint.

Még 5 év Tiszának, s akkor oda lesz a sajtó s szólásszabadság is s oly mérvben fog köztünk elterjedni a korrupció, hogy egy újabb vízözön se segítendő rajtuk.

Akarhatja-e ezt a nemzet?

A mi vért és erőt ad!

Ne tessék megijedni kérem! Nincs szándékomban oly étlapot leírni, mely tápláló eledleket tartalmaz és habár

ezikem címének határozottan „Beafsteak” szaga van, még is mára vonatkozik a ezim.

E verszegény, elsatnyult, heptikás korban nincs betegség, mely fiziológusok és orvosok részéről oly alapos tanulmányozás tárgyát képezte volna, mint a tüdő-gümökör. Hosszu ideig nem voltak tisztában e borzasztó betegség gyógyítására nézve, míg végre arra a tapasztalatra jutottak, hogy e betegség gyógyítása legeredményesebben a gümök elmeszesítése és a gyógyegység által elvont nedvek pótlása által érhető el, miáltal a betegség pusztító hatása megállítatik, a tovatérés meggátoltatik és a hiányzó vér és erő pótolatik vagyis a gyógykezelésnek két módja a leg hatásosabb és pedig a tüdőgümökör kifejlődését meggátolni, vagy a már beteg gümöket elmeszesíteni, illetve a feloszlási processust megállítani.

Valóban bámulatos, hogy hanyféle „csodaszereket” hoztak és hoznak forgalomba a tüdő-gümökör ellen. Itt van többek közt a csukamáj olaj. Egy kollemtelen szagu és izü zsiradék, mely a zsírkepzést ugyan előmozdítja, de közvetlen gyógyhatással nem bír. Itt van továbbá a tejgyógymód, a gyógymódok legártatlanabbika, mely mindenestre többet használ mint árt. Ezután következnek a különböző malátakészítmények, melyek azért nem ajánlhatók, mert nagy részben hamisításokból állanak. Továbbá a különféle növénynedvek, melyek csilapítólág és oldólag hatnak ugyan, de nem sokkal többet használnak a számkok-csikornál.

Megvan tehát állapítva, hogy a tüdő-gümökör oly betegség, mely a test vér- és szódataralmát csökkenti, az erőt fogyasztja és a vér szaporítása, az erő emelése és a gümök elmeszesítése által gyógyítható. Ennek következtében kísérleteket tettek oly preparátum készítésével, mely e következményeknek megfelel. Hosszu és beható tanulmányozás után végre sikerült Herbabny Gyula gyógyyszerésznek egy kitünő és eléggé nem ajánlható vas preparátum előállítani, melynek használata a mai napig valóban kitünő eredményeket mutathat fel. Mindazon orvosok, kik velem együtt és szert fejlődő tuberkulózisnál alkalmazták, köszönettel tartoznak úgy a feltalálónak, mint Török József budapesti gyógy-szerésznek, ki e szer terjesztője Magyarországon.

E szer az „Alvissavas méz-vas-zsörp”, melynek nem szabadna hiányzani oly családoknál, hol a tagok egyike vagy másikka gyenge, verszegény vagy épen fejlődő gümökörben szenved. E szer kitünő hatással bír a tüdő-gümökör első, fejlődési stádiumában, idült tüdőhurutnál, hajlammál a görvénykorra (scrophulus) különösen gyermekeknel, sápkornál és verszegénységnel, a súlynel (scorbut), az angol kórnel (rachitis), az üdülésnél hosszu és oly betegségek után, melyek a test vértartalmát apasztották, egyáltalán mind ama betegségeknel, melyek a vér-, medv- és erővesztést vonnak maguk után.

még 10000 frtot. A legkisebb nyeresémny is 4—5000. Van olyan, a melyik biztos 25, 30000.

Egy ilyen sorsjegyet szerezni nagy feladat. Még csak egy ártatlan igérvényt sem tudtam venni. A sorsjegyek mind lúzás előtt állanak, — a lanykák minden perczben férjhez mennek, — nagyon fölment az ára annak is. Egy diplomáért nem akarták becsereelni.

Hanem azért nem akarok vallott kudarczomért másokat elriasztani. A mi nekem nem sikerült, — sikerülhet másnak s én a kollegialitás kedvéért őszintelen lelek, s őszintén informálom pályatársaimat.

Hanem tisztelt kollega ur, karomba fűzni karját, s velem ezen a téncterményen végigsétálni. Jobbat úgy sem tehet, mert az első négyesről velem együtt szépen lekesett, legfeljebb is csak vis-à-vis sétálhatunk. A miből megtanulhatta azt, hogy a mikor bajai balba szándékozik menni, — sürgöny följár, kell az első négyesről gondoskodnia. Vagy ha úgy tetszik — adjon meghatalmazást s előleget dr. Hermann kollegának, az nagyon ügyes ember.

Ezuttal nem marad más hátra, mint alaposan megkritizálni a „füzérké”. Hanem hát t. kollega ur, ért ön valamit a toilette-hez? No mert ha ért hozzá, akkor sziveskedjék ebbeli tudományosságát nekilem gyakorolni, — mert én ez irányban nem állhatok szolgálatára.

Csak annyit tudok, hogy ezek a toilette-ek valami nagyon szépek. Van köztük legújabb keletű is — a lá Mikádd. De mindannyi selyem, atlasz, csipke créme s a ménki tudja még mi? Értől az egyről írt, megmondták, hogy tengerzöld szín selyemből készült, de nincs az a tenger, a melynek a zöldége engem inkább emlékeztetne erre a toilette-ra, mint ezek a hamis-kásan pislakoló kis szemek valamennyi Bertára ezen a föld kerekén.

Aztán kérem még ez is gyönyörű egy toilette volna, ha én látán. De nem láthatom, mert akármennyire nézem s firkászom, mindig csak az a gondolat tolakodik előtérbe, hogy a tulajdonosnőét Juliskának hívják.

Hát lehet kérem egy olyan nő toilette-jét is megnézni, s kit Juliskának hívják? Avagy van-e még ott valami látni való, a hol ott van az, hogy: Juliska. Hízen megmondták már a „Székűt katoná”-ban, hogy még az angyalok is Juliskának hívják. En pedig egy angyalt nem képzelhetek el toilette ben.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

H A Z Á M H O Z.

A vész szellője titkon, halkán
Susog vad harci dalokat;
S a rozsdamarta kard a szegről
Olyan hívólag esalogat...
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

Sok századon keresztül védted
Nyugotnak búske népet:
Megtörted az ozmán hatalmát
Meggvédve önön ellenéd!
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

A deli csorda, mint az orkán
Rontott vadul hajdanra ránk;
S most újra ójszak vad tömegje
Rád törni készül, nagy hozánk!
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

S ha annyi századon keresztül
Voltál hatalmas védpaizs:
Törjün reád tengernyi ellen,
Helyt állni fogsz dacban ma is! —
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

... Négy övtizedje, hogy a nemzet

Véres boszúért esdek;
Megghallgatá Hadúr imáját:
Nekünk harcolni, — győzni kell!
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

Kárpátainktól Adriáig
Harsogjon hát a harezai dal!
— A szellő nem hába sutog; a szél nem
Követel szokta vad vihar!...
Készülj hazám, hősök hazája,
Készülj a végső szent esatára!

Szabadka Gyula.

A bajai híres lányok.

— A bajai íz. négylet füzérkéjén 1887. febr. 14-én —

Egy kitünő ötletem támadt. Ha elhagy Apolló s valamennyi muza, köztük az is, a ki a szököket fölálta s minden kötél szakad, akkor abdikál az ügyvédség, meg a szerkesztőség s beállók házasság-közvetítőnek Bajára. Nagyszerű üzlet volna az: férjhez adni valamennyi bajai zsidó lányt. S a mi fő, nem is volna nehéz feladat, mert mindannyi szép: de parlon! nem ez a fő, hanem, hogy mindannyik benne van a drága neve a telekknövényben.

3. Mikor a bajai íz. négylet füzérkéjén megjelenve, végig tekintettem a szép tágas ténctermény, s végig legelgettem szememmel a szebbnél-szebb nő-alakokon: antisemita-szivem elszorult s magamban így sóhajtozék: ó szent Istoczy! mily kár értük! Nagy vézsett földezeren lehetne hozományuk által segíteni, —

De hát ilyen a zsidó! Nem elég, hogy kiszorítja a dísz gentryt jogos terennemből a bírtok s vagyonból, — betolakodik a szépség templomába is s leányával ellátalítja Eris almáját!

Uraim! házasolni készülő íz. mágnások s gentlemánok!
Idejertek — Bajára!

Játszhatok — a la hausse. Ezen a bórán minden sorsjegy

A közigazgatási bizottság Baján a hó 8-án Jankovich Aurél főispán ur előkote mellett tartotta rendszeres havi ülését, melyen a szakelődök úgy a főlévi, mint havi jelentéseiket terjesztették elő.

A villamvillágítás ügyében Topolyán f. hó 8-án a „Casino” természetben értekezlet tartott, melynek tárgya — a „Casinó” villamvillágítási részvényszerűsége” igazgatósága által villamvillágításunk ügyében intézett levele folólvására után — a közlelőbbi módozatok megbeszédése képezte; mint látszik egyedüli akadály a víz csekélysege, mit azonban a fíradhatlan buzgóság s tetterő könnyen eltávolíthat.

A B-ja írja: Gyilkos vö. Huber Károly helybeli 36 éves esztergályosnak a házias élet kevés örömet, de annál több gondot és szomorúságot okozott. Felségevel naponkint öszvevezett ilyenkor az asszony otthagya urát s édes apjához ment. Szombaton reggel Huber megjelent apjánál s hívogatta háza felé a géget, de az nem igen mutatott hajlandóságot a biztos útlegek elé menni. Erre a brutális fíj neki esett s verai kezdte. Az öreg Jelinek leánya védelmére kelt, a mire a felbuzult vö két rántott s apósa lúshá szírtta úgy, hogy belei azonnal kifördultak. A gyilkos vö maga jelentkezett a fíkapitányságnál. Az apósa élet halál közt lebeg.

Rác-Millitcsen az ottani ifjuság f. hó 17-én zártkörű pikniket rendez.

Pályázat Az újdíekí kir. járásbírósnágnál joggyakornoki állomásra.

Csödmegeztüntetés. Kaiser Mór esonopiyai lakos ellen a csöd megszüntettetett.

Szabadka, február 14. (O. E.) A ma tartott rendkívüli közgyűlésen elfogadták a f. evi költségvetés iránt tett javaslatot, mely szerint a bevételök 821,000 forintban, a kiadások 860,000 forintban irányoztatnak elő. A hiányt részben 4 kros pótdó kivételével, részben pedig közlelögök bebehadásával fedezik.

Hymen Fischer Simon helybeli kereskedő eljegyezte Buck Mór helybeli lakos kedves s szeretetreméltó leányát Róza kiaszásonyt.

A „Hájál I. nöegylet” által f. hó 5-én rendezett műkedvelői előadás tiszta jövedelme 328 frt, két krajczár.

Folyó hó 6-án tartotta a „topolyai izraelita jótékony nöegylet” első érdekléses ülését, melyen az egylet tisztikára s megalkittatott. Az elnöklőnek kismemelt Koch Bernáté urnó hangulatelljes levélben elöve is leköszölvén minden esetleg megvalásztandó tisztségről, elnöklőnek Heudusehka Manóé urnó választatott meg. Titkár Lévai Izidor ur.

Eszéken uralg a kolera. Nem jó jel a közelgő tavaszra.

A szabadkai kath. legényegylet a „Hungária” nagyertermében a farsang 3 nap egy — szavallat, magán dalok- és 1 felvonásos vígjáték, valamint dalárdája által előadandó válogatott kardalokból álló — estélyt rendez tánevizsgálommal öszekötvé, saját könyvtára javára. Az első két sorban egy zártsek ára 1 frt, a 3-diktól fogva hátrább 50 kr. Jegyek előre kaphatók az egylet pénztárnokánál, Jandek Mátyás városi főlevéltárnoknál és este a pénztárnál.

A vendéglősök országos értekezletén, mint a „Vendéglősök Lapja” írja, megyénklből eddig a következő helyekről történtek jelentések: Szabadkáról, Bájáról és Újdíekről.

Halálözások Szabadkán Vujkovits Czinn József fölbirtokos f. hó 6-án, élete 72-ik évében elhunyt. — Idsb. Brenner József városi gyógyszerész f. hó 11-én élte 61-ik évében jobblőtre szenderült.

Markanits Sándor és Helfrich Henrik a helybeli állami fögymánsimhoz pedellnsökká nevezettek ki.

Pályázat. A szabadkai kir. ügyészségnek fogházfelügyelői állomásra.

Geiger Adolf kárra elkövetett „kassa-lópás” úgy látszik nem lesz kiderítve soha. A befogottk tisztázák magukat, s a nagy lú-hoval vezetett rendőri szaladozásnak nincs semmi eredménye.

Jutalomjáték. Foris István szintársulatunk egyik legjelősebb tagjának jutalomjátéka lesz szombaton, azaz f. hó 19-én, mely alkalommal szíre kerül Berczik Árpád legújabb népsziumvé, „A PARASZTKISASSZONY”. Ugy hisz szük fölösleges erre közösböngünk figyelmet fehívni, mert a jutalmazandó által megvalásztott díjaz egyike a legjobbaknak és a jutalmazandó is mindig csak dícséretet és legnagyobb elismerést érdemelte ki. — Hétfőn pedig a színház karmenterének, Berkinak lesz jutalomjátéka mely alkalommal „Trovatore” nagy opera kerül szíre.

A magkeskedelem ellen újabban felhangzó panaszok valamint a földmívelési minisztertanács részéről a magkeskedésre néve tervezett reformok tárgyalására nemrég egybeihivott enquete alkalmából a gazdák körében nagy tekintélynek örendő „Magyar Föld” című gazdasági szaklap szerkesztője időszerűnek tartotta személyesen megköszödni a felől, hogy az érintett panaszok a fővárosi magkeskedelemre néve alappal, bíra-e, jelsülű tüzes szemle alá veve Mauthner Odón fővárosi magkeskedésének kezelési és eladási raktárhelyiségeit, az üzlet egész szervezését, berendezését, forgalmát és fejlődése eredményeit. Ezen szemlérlő, mely fötóránán tanulmányok is boikkik, a mely a fentemlítt körülményeknél fogva némi aktualitással is bír, érdekes cikksorozatot jelent meg a nevezett lap f. éví január 29-iki és február 5-iki számaiban, melyről érdemesnek tartjuk, ha csak röviden is, de a főbbekre néve, megemlíkeznük. — A nevezett czég nagy kiterjedésű és mintaszerűen berendezett kezelő raktárainak valamint magánának a magkeskedésnek tüzetes ismertetéséből a „Magyar Föld” szerkesztője megelégedéssel constátálja, hogy a föbb fontosságú takarány- és fümagvak (here, lucszerna, répa, füvek stb.) forgalmát tekintve, a Mauthner-cég nemcsak hazánkban, de az egész cointinensn a legelő helyet foglalja el, üzletének jelentékeny fejlődését nem csupán az őri ási készletek, a nagyszabású raktári berendezések és eszközök, de a kivitelei fogalmát felintuttó üzleti öszekötötések is igazolván, melyekkel a nevezett lap részletesen foglalkozik. — Igen tüzetesen ismerteti e cikksorozat az üzlet szállítási berendezési, a kivitelei versenyképességét lolo-

tóve tett intézkedéseket — melyeknek többek közt az is közösböngés, hogy ma már kivált a Kelet (Szerbia, Bulgária stb.) a német és osztrák magkeskedések mellözéseivel, közvetlen magyar forrásból: a Mauthner-cégtől fedezi szüksegeit, — majd erökiesen ismerteti a czég központi üzleti berendezését, mely a konyhakerti- és virágmagvak forgalmát közvetíti. Itt kivált az a minutusos pontosság és szigorú ellenőrzési systema öllött fel a „Magyar Föld” szerkesztőjének, melylyel a magvakat kezelik és a megrendeléseket eszközlik, — ennek tulajdonitván nevezett szakértő azt a nem csekély eredményt, hogy az üzlethez érkező 250—300 megrendelés naponkint elintézetők, nem tétetvén különbség még arra néve sem, hogy a megrendelés mennyi és mily értékű magra történt, az 1 frtos megrendelés csak olyan példás gondtal kezeltehvén mint a több száz forint értékűre történő megrendelések. E szép systema kóságválú biztosítja az üzlet máris nevezetes szerepét a nemzetközi magkeskedésben, terén, de indokolja a „Magyar Föld” ezikö színt az is, hogy ez üzlet hazánkban e nemű termények előállításával foglalkozó gazdáira néve jelentékeny pénzförössé is lett.

ELADÓ EGY ETAGER EGY RUGOS DIVÁN, EGY ÉJJELI SZEKRÉNY, EGY NAGY SZEKRÉNY, HÁROM NAGY TÜKÖR, EGY CESELED ÁGY, KÜLÖNFÉLE KONYHA EDÉNYEK, KÉT ASZTAL, LÁMPA, KÉT KONYHA ALLVÁNY, KÜLÖNFÉLE KÉPEK STB. STB. BŐVEBBET A KIADÓHIVATALBAN.

Politikai hír.

Tisza Kálmán pénzügyminiszter. A hivatalos lap keddi száma közölte, hogy Szapary Gyula gróf pénzügyminiszter, állásától felmentett és a tárcza vezetésével Tisza Kálmán belügyminiszter bízik meg. A belügyi tárczát Orszy Béla b. fogja vezetni. — Köffinger pénzügyminiszteri államtitkár állását az új pénzügyminiszternek, a parlamenti szokásnak megfelelően mindenestre rendelkezésre fogja boesátani. Nyilvánvaló, hogy Szapary gróf utóda csak ezután fog az államtitkári állás betöltése iránt rendelkezni. Wekerle Sándor ezimzes miniszteri tanácsos a hitelosztályt ödligi vezetője foglalja el majd Köffinger helyét, ki valószínűleg az osztrák magyar banknál a magyar kormány biztosí tenőök vitelével fog megbízatni. — Szapary Gyula gróf kedden délben vett egyenkint bucsut az egyes ösztályok fönökkeitől és a hivatalfönököktől.

SZÍNHÁZ.

„Perozes.”
(Szombat febr. 12-én.)

Valamint choleras időben legjobb dolga a sirásónak van, míg egészséges időjírás mellett megrozsdásodik az ásója, — úgy a kritikusknak is akkor van legjobb szürefje, ha rossz előadásokról lehet discurdána.

Hát bizony mostanában rossz szüretem volt! Bizonyos két utolsó vendégszereplés méltó folytatása volt az előbbieknek.

„Perozes vagy a király fia mint bolond” — mert hát rövidebb címmel a mi színelőjünk már be nem érik — szombaton ment, igen vigan, a mint a bohózatról, mely a legjobb erök kezében volt, máskép nem is volt várható. Közönség aránylag nem nagy számmal.

Pedig kár volt. Nem a darabért, hanem az öszveadó előadásért. Szapary Janka a czimzerepet nagyon ügyesen adta; melette Moóri — ki ma a király szerepében egészen helyen volt — Bércziné, Rozsáné és — pászomra mondom — Veszprémi, mint föbb szereplők járultak hozzá az est sikeréhez. Hogy Solymosi remekelt, azt talá nem kell mondanom.

„Az árendás zsidó.”
(Vasárnap febr. 13-án.)

Valamelyik törvényeségi vagy járásbíróról hallottam, hogy a hozzérkező kereseteket mindenekelőtt azon szempontból bírálta meg, hogy mily cimze lehetne kifogásolni és visszatáa itani. Mintáa végigforgatva, megvizsgálta a legcsekélyebb külsőséget is, és nem akadt, a miért visszaad-hassa — akkor fájdalmasan fölshajlva fogott hozzá az ügy érdemleges megvizsgálásához: „hát ezt bizony igazan nem lehet visszatásítani, — lassuk mit akar?”

Igy van a criticus is. Végigforgatja az előadásokat elméjében meg egyszer, és ha semmi megíeteket nem talál sem talal, akkor csüggednie mondja: „hát beszéljünk már arról is, ha megszűj, pedig hej de závebbben beszél-nénk, ha lenne kit szűdnünk.”

Zsufőt fog elöit az „Árendás zsidó” — vagy a mint hirdették: „A zsidó árenda” került szíre. Színte jobban esik a lelkünk, ha a cimzen egyet változtathatunk, ha csak egy szót cserélhetünk is el. Pedig hát, mondják meg komolyan, mit gondolnak: kevesebben jöttek volna az „árendás zsidóhoz”, mint a mennyiben a zsidó árendásoshoz” jíttek?

Há Klárné ezt a darabot csakugyan Solymosira szabtá, hát akkor szűkre szabta, mert hát nem nagyon nagy a szerepe benne. De hát ez közösböngés. Solymosi ebben is jól alakított, és nekünk, a kik az általa itt adott darabok premierjeit a népszínházban láttuk, jól esik, hogy constátál-hatjuk miszerint nem tapasztaltunk nagy kűlönbönséget a budapesti népszínház és a zombori színház előadásai közt!

A távozólóban lévő társulat és buzgóvezetői iránt kiknek ily előadásokat köszönhet, a zombori közönség jó emléket fog megorzini.

Az „árendás zsidó” előadásában a szereplők legnagyobb része, különösen Borsódné, Rózsáné, Ságyné és Deák részeseültek élénk tapsokban.

„A vasgyáros.”
(Hétfőn febr. 14-én.)

Bércziné hétfői jutalomjátékát a „Vasgyáros”-t élénk érdeklődés előzte meg a közönség körében. Ennek következtében az est a legsikerültebb jutalomjátékok egyikének sőt, tekintve azt, hogy a saison 65 ik előadás és talán már 7. vagy 8-ik jutalomjátéka volt, határozottan az aránylag legsikerültebbnek kell mondanunk. Hogy ennyi előzó után, melyek között a legveszedelmesebb a közvetlenül megelőző Solymosi féle vendégszereplés volt, ily nagy közönség gyűlt ösze Bércziné jutalomjátékára — ez a legzebb critica a miért közönség részéről Bércziné fényes tehetség és remek művészete iránt és jó részben a közönség saját műzilese iránt.

Dízes koszorút nyújtottak a jutalmazandónak a függöny felgördülésénél, és az egész előadás alatt nem hagyta el a közönséget emelkedett ünnepi hangulata és tapsoló kedve. Minden felvonás után 3—4-szer kellett a függönyt felhuzni, lelkes tapsok hívták a lámpák elé a jutalmazandót és játszóársát Veszprémit. Mellettk Szapary Janka (Athensn) tüntette ki magát a 3. felvonás remek jelenetében, a hol Clairenek szemébe mondja, hogy gyűlöli. Az előadás melynek czimzerepében Veszprémi Nődayt közelítette meg, Bércziné pedig határozottan Birkány Mária-ra emlékeztetett, fényesen sikerült.

A közönség megelégedve távozott, mert szép darabot és szép előadást kapott, a jutalmazandó — ez alkalommal ezen elnevezés nem volt íromia — meg van elégedve úgy az anyagi mint az erkölcsi sikerrel, — fötússnak az önézretes művésznőről, hogy ez utóbbinak még jobban örövend — csak egy van a vígadók között, ki komor arccal távozik és épen azzal uncs megelégedve, hogy mindenki megvan elégedve:

Tudjátok-e, ki ez az egy? A ki maradt, a ki nem megy? Orozaja hó ruhája ver, Keze halál, neve hóhér.

(Petöfi: „A király és a hóhér.”)

neve: criticus. Hat semmi sincs a mit megrójjon, senki sincs a kit megszűdjön? Ugy tesz mint Mihászna András bácsi, ha nem bírta elfogoi a poszkiszi gazembereket, meg az ausrmiskákat, hát akkor előveszi az ő egyetlen sikeréuk állandó iárgyát: gyere elő te vak kódis!

Gyere elő te sugó! Már megint úgy kiabált, hogy a színészeknek nyilt jelenetben kellett öt hallgatásra kérni. Pedig háyszor megmondták neki, hogy „rendesebben sugjon!” mér mer rónd nek m uszá j lönyyi.

„Dunanán.”
(Kedden febr. 15-én.)

A mennyiben az uralkodó föhomályban kivehettük, szép előadás volt. De, hogy közönséget a színházban még elektromos világitás mellett is alig láthatunk volna, az bizonyos.

Sötét azért volt, mert a légszes fölmondta a szolgálatot, és lámpákat kellett gyújtani. De hogy közönség miért nem volt, azt nem tudjuk.

Talán tüntetni akart a sok bohó bohózat ellen. Ez ugyan magában véve helyes idea, de nem akkor kellett volna inscenizálni, mikor hosszú szünet után a régi kedveltek mint Erei és Bényeiné lépnek föl. Bényeiné beléptekor díszes camelia eskorral fogadta a közönség és rokonszenves tapsok megszokott zaja kísérte minden dalát.

Ezrői legsikerültebb alakjai közé számíthatja a Dunanán Patroclust. A kaezagatásig bohó szerep minden mozzanatát kiemelte es élénk tapsokat aratott, valamint az ő „kedves papája” Moóri és ciceronejuk, Tisztai is. Legjobban tetszett a gondolata:

„Jupla, Jupla Katarina!”

Hogy a kítőnő és annyiszor megdícsért zenekar Offenbach föllemaszó zenéjét remekül játszotta, azt külön fölemlíteni talán fölösleges.

A szereplők jó kedvvel játszóttak, mert hát, mint a kedves Bényeiné indokolta: „Csak nem büntetjük meg azokat, a kik eljöttek! Hadd sajnálják, a kik otthon maradták!”

Pataj Sr.

Törvényeségi csarnok.

Gy. Mária bajai lakos f. hó 1-én szándékos emberölés vádja miatt állott a szabadkai törvényeségi büntető bírósága előtt. A hallgatóságban sorsa nagy számmal keltett, mert valóban szomorú élete a sors esapásaink szakadatlan lánezolatából áll.

Mult év tavaszán rossz esilagazta egy ismeretlen férféle hozta viszonyba, s e viszony nem maradt következmények nélklil. Ily állapotban ment férjhez, de férje előtt titkolta ezt, míg végre erős szűlés fájdalmai fogták el s rövid időre a föszerben gyermekét szült.

Férjétől való fölelémében a legkűtségbesebb helyzetbe jutott, amíhez még az is járult, amíből fél sem lett éberszte. A fengorrott tünetek szerint azonban az sem lehetetlen, hogy a gyermek erősen le lett takarva, nehogy a mitsen sejtő férj a sirást megálljalja. Szóval az ez ügyben adott orvosi vélemények annyira eltértek, hogy egyáltalán nem nyert bizonyítást az a körülmény, vajjon a gyermek élve vagy halva született-e.

A boncolást végzett orvosok ugyanis élve születettnek mondták, ellenben dr. Révay zentai orvos halva születettnek nyilatkozott. Dr. Tóth trsvszéki orvos szintén oda nyilatkozott, hogy a gyermek élve született, míg ellenben az országos közegészségügyi tanács véleménye határozatlan volt s nem zárta ki azt a lehetőséget, hogy a gyermek esetleg halva is jühetett a világra.

A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék, mely Török, Baky és Crainiceanu bírákól és Scherer jegyzőből állt, a vádlatosságát felhívta vádjának előterjesztésére. Ringhoffer közvádoló a szándékos emberölés alanyi és tárgyi tényálladékát beigazolja látván, tekintve, hogy az anya gyermekét a házasság tartama előtt ölte meg. Gy. Máriát a szándékos emberölés bűn tartama előtt ölte meg. Gy. Máriát a szándékos emberölés bűn tartama előtt ölte meg. Gy. Máriát a szándékos emberölés bűn tartama előtt ölte meg.

Czeisz Máté védő a vádindítvánnyal szemben vádlott felmentését kérte, mert az orvosi vélemények határozatlansága folytán nem tekinthető beigazoltnak, hogy a gyermek valóban élve született. Erre nézve nem tekinthető bizonyítottnak az a körülmény sem, hogy a jobb tőző a víz felszínén uszott, mert a

rohadtásnak indult testben kifejlődött gázok a rohadt testrészt a vízen feutartják.

A törvényszék rövid tanácskozás után vádlottat felmentette, mi ellen az ügyész fellebbezést jelentett be.

Szándékos emberölés büntetével volt vádolva Huszár Pál martonosi illetőségű eszikos bójár. Ez ügyben a végtérnyalás a szabadkai kir. törvényszéknek 1887. évi január 31-én tartott meg.

A büntető tanács következőleg alakult: tanácselnök: Török Zsigmond kir. törvényszéki bíró, előadó: Crainiceanu Mihály kir. törvényszéki bíró, szavazó: Schilling Kalmán kir. törvényszéki bíró. Közvádó volt Ringhoffer Lajos kir. ügyész; védő ügyvédnek pedig Dr. Dembits Lajos volt kinevezve.

Az ülést megnyitása után berezgettett Huszár Pál vádlott, dívatos úri ruhában öltözve, inkább egy fővárosi iparos segédnek, mint eszikos bójárnak nézett ki.

Vádlott kihallgatván, tagadta a terhére rótt eszekekednyit. A tényállás a következő: 1886. évi május hó 30-án hajnalban Martonos községtől mintegy 11 kilométer távolságban lévő ugynevezett „nagy legelőn” Velieskov Mita gulyást társa Csongrádcaz Vladó fekvé eszméletlen állapotban találván, Velieskov

Mitót a községben lévő lakására szállította, hol az 11 nap múlva kínos szenvedés után elhalt.

Az orvosok véleménye szerint Velieskov Mita fejének jobb oldalán szenvedett sérülés folytán halt ki.

Velieskov Mita halála előtt kihallgatván, azt adta elő, hogy az útest alvás közben kapta és azt gyanítja, hogy őt Huszár Pál, a kivel pár nappal az előtt a kútnál itatás alkalmával összeveszett — öltötte fejbe.

Csonka Bálint tanu pedig a ki rablás miatt 20 évi börtömbüntetést szenvedett azt vallotta, hogy Gedeli Antal mondta neki, hogy ő biztára vádlottat, hogy Velieskov Mitót fusse agyon, és hogy vádlott Gedeli előtt beismerte tettét; Gedeli Antal pedig szemébe mondta ezen tanuak, hogy őt nem ismeri, és hogy előtte ilyen dolgot nem beszélt.

A szabadkai kir. törvényszék annak tekintetbe vételével, hogy vádlott ellen Velieskov Mita gyanúján kívül az eljárás folyama alatt egy bb terhelő adat fel nem merült, Csonka Bálint rovozt előlélt tanuak vallomása pedig koholmányuk bizonyult, vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette, és azonnal szabadlábra helyezte.

Ezen ítélet ellen a kir. ügyész fellebbezést jelentett be.

Nyiltér.')

„Nincs többé köhögés“!

Igy fog minden egyén nyilatkozni, a ki már egyszer kísérletet tett a hirneves s dijjutalmazott

EGGER-féle mellpasztillák, melyekre tisztelt ez. olvasóinkat ezuttal figyelmeztetni kívánunk.

Ezen kitünő hatású mellpasztillák skatulyákban á 25 & 50 k. minden gyógyszer-tárban kapható.

Zomborban: Saly Antal és Szauerborn Károly. Szabadkán: Joo Károly, Milassin Illés, Gálly György, Décsy Dezsó. Baján: Geizer Károly, Nagy Sándor, Pollermann Bert, Steinger Lajos, Kulán: Maly János. Ujvidéken: Grossinger C. B., Dimitrievic G. H., és Playesics G. gyógyszerész uraknál. 10-4

Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos

Dr. MOLNÁR GYULA.

*) Eravat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések.

Birtok eladás.

Baranya megyében, a harkányi fürdő szomszédságában egy 185 és egy 160 holdas épületekkel felszerelt birtok eladó.

Bővebbet Hegedűs Imrénél Pécsen.

A NEW-YORK

életbiztosító-társaság.

Alapították 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1886. január 1-én az aktívák 346 millió frankra rugtak. — Felosztható nyeresémy többet 46.611.632 frank.

A tőke letétek jövedelme 17 1/2 millió frank, a mi az aktívák 5 1/2 % -a, és a takaréki 6 1/2 % -át teszi.

Fenállása óta, 1886. január 1-ig a társaság kiizetett:

Esedékes biztosításokért — 228.008.071 frankot.

Nyereményekért és visszaváltásért 233.687.453

As aktívák többete a passzívák felett 1885-ben 14 millió frankkal szaporodott. As 1888-ben wonnan letett biztosítások 388 millió frankra emelkednek.

A társaság Európa fővárosaiban, épügy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiokokat állított fel. Mint tisztán kölcsönösségen alapul és mitán ninesnek részvényesei, a tőke és nyeresémy a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:

A magyar áttalános hitelbank.

Magyar kereskedelmi bank.

Magyar pénzváltó s leszámtoló bank.

Strasser és König Budapesten.

Deutsch Ignáz és fia.

Közelebbi felvilágosításokat ad:

a „NEW-YORK“

életbiztosító-társaság igazgatósága,

Budapest Nádor-utóza 9.

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-

részvény-társaság Budapestben,

Központi iroda: VI. Váci körut 57. — Gazdasági géposztály: Külső váci-ut 1696—1699.

Ajánlja kitünő szerkezeti GOZCEPLO KESZULEKEIT, szem. ta és szalma fűtésre; sze eses rendszerű járgányoséplőt tisztító-készülékkel, zsákolóval vagy a nélkül, gabona tisztító-rostát (Baker és Vidats-rendszer) továbbá legjobbaknak bizonyult szatadalon. Schlick-féle 2 tús és 3 as ekít — árok 58 fűtő kezdve — szab. Schlick-féle melyítő-ekéit kiemelő szerkezettel melyítő-ekéit önzetelékkel (Sack után). Eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekéit.

Legujabb szabadalmazott sorvetőgépek.

Ezenkívül készletben vannak: Egyes és kéttús őrlőmalmok „Little Giant” csöve- tengeri darálók tengeri morzsolók, takarmány-készítő gépek, olajsajtók stb. Gyárunkban működésben láthatók: a legujabb saját rendszerű ramie-, kender- és lenfűrő- és tisztító-gépek rendkívüli mennyiségű és minőségű munkaképességgel.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

PSERHOFER J.

gyógyszertára

Becs, Singerstrasse 15. sz.

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsook, melyek előbb universalis piruláknaknevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemelték, mert alig van betegség, melyekben ezen meg ezer esetben eszdálára méltó határuknak nem bizonyultak volna. A leginkább esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszerk. hasztalanul alkalmaztatnak, ezen labdacsook által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség követeltett be 1 skatulya 15 pirulával 20 kr egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr, bérmentve utánvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekercs pirula 1 frt 25 kr, 2 tekercs 2 frt 30 kr, 3 tekercs 3 frt 40 kr, 4 tekercs 4 frt 40 kr, 5 tekercs 5 frt 20 kr, 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnel kevesebb nem küldhetik.)

Számtalan küszönő irat tekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élvezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben, köszönetet mondanak. Mindaz, a ki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja ezen szeret.

A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk: Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Önnek pirulái valóban eszdálára méltóan működnek, nem olyanok ezek, mint egyéb dicsőített uramk, hanem segélyt nyújtanak majdnem mindenben.

A husvétkor küldött pirulák legtöbbjét ismerőseimnek és barátjainuak osztottam, s mindnyájan segítettek, még magas koru egyének is a különböző bajokban, ha nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztaltak s folyvást használni akarják. Kérem emel fogva szívesszedjék ismét 5 tekercset küldeni. Tölem és mintázoktól, kiknek szerencséjűk volt az ön pirulái által egészségtüket visszanyerni, fogadjja benső köszönetünket. Deutinger Márton.

Béga Sat. György, 1882. február 16.

Tisztelt uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet az ön piruláért, mert Isten segítségével mellett nem, ki évek óta miserében szenvedtem s habár még most is ilyenek bevennie kell, egészsége annyira helyre állott, hogy ifjú frissességgel minden dolgát végezheti. Ezen közleményemet minden szenvedő javára felhasználja s kérem egyuttal, sziveskedjék két tekercsrel küldeni, valamint két darab kínai szappant is. Kiváló tisztelettel

Novák Alajos, főkerész.

Tekintetes ur! Előre bocsátva, hogy önnek gyógyszer egyformán jó, mint a kitünő fagybalsam, mely az én családomban több idült fagydagagatott gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett universalis gyógyszerek iránt való bizalmatlanságomnak, elhatároztam, önnek vértisztító pirulát használni s ezen apró golyócskák segélyével, hosszú évi aranyér bajomat ostromolni. Nem akarok magának érdemet szerezni, midőn önnel tudatom, hogy régi bajom több hét használat után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen sincs kifogásom, ha ezen sorokat — névaláírásom nélkül — nyilvánosságra hozza. Tisztelettel C. v. T. Bécs, 1881. febr. 20

Fagy-balsam Pserhofer J.-tól, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen valamint idült sebekre stb. Egy doboz 40 kr

Golyva-balsam, megbizható szer a golyva nyak ellen Egy palack 40 kr

Élet-essencia (prágai eszepek) elemésztés, mindennemű altesti bajok ellen 1 palack 20 kr.

Ókórfarkvirágnevű általában ismert kitünő háziszser kabahus rekeditég, görösös köhögés, stb. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvény és reumatikus baj fogfájás, Ischiász, fültájás ellen stb. 1 frt 20 kr.

Alpisi növénynevű W. D. Beralack 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr.

Szem-essencia Romershaustentől, 1 palack 2 frt 50 kr., fél palack 1 frt 50 kr.

Tannohinin-pomádé Pserhofer J.-tól, számos év óta minden hajnövesztő szer köát, melyek orvosok elismernek. Egy esinosan kiállított nagyszelenceze 2 frt

Általános tapasz Stendel tauirtól vágott és szurt sebekre, rosszindulatú dagagatok, még idült, gyakran fel pattanó láb dagagatokra is, körümméregre, sebekre s gyuladt részekre és egyéb szunvedéseknél ajánlható 1 tégey 50 kr.

Általános tisztító só Valrich A. W.-tól kitünő háziszser, a rossz emésztésék következményei, fejfájás, gyomorgörös, mellégés, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag 1 frt

Ferencz-palinka 1 palack 60 kr.

Labizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr.

Mindennemű homeopathiai gyógyszerek készletben vannak

Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokban hirtető elj- és külföldi pharmatentikus különlegességek készletben vannak s minden a raktárban nem levő ezikkekről pontosan és olesőn gondoskodunk.

A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzküldésre vagy utánvétellel.

A pénznek előleges beküldésével (jobb posta utalvánnyal) a postan sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvételnel.